

UZASADNIENIE

Powódka: (...) S.A. z siedzibą w B., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 2 marca 2018 roku złożyła pozew przeciwko E. S., domagając się zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.734,60 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 21 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego – według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie w dniu 19 kwietnia 2016 roku weksla do zapłaty w dniu 20 lutego 2018 roku kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 1.934,60 zł, dlatego powódka wezwała pozwaną do wykupu weksla, jednak do dnia wniesienia pozwu dokonała wpłaty jedynie kwoty 200,00 zł i zaprzestała spłacania reszty roszczeń. Pozwana podpisując własnoręcznie kalendarz spłaty znała wysokość zobowiązania i termin spłaty.

W złożonej odpowiedzi na pozew (k. 25 i nast.) pozwana E. S. przez swojego pełnomocnika profesjonalnego wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniesiono zarzuty: wypełnienia weksla przez powódkę niezgodnie z zawartym porozumieniem, bezzasadność roszczenia o zapłatę należności z tytułu pożyczki w kwocie określonej pozvem, nieudowodnienie roszczenia o zapłatę ewentualnie dochodzonych w ramach pozwu należności, w tym ubocznych, w związku z zawartą umową pożyczki oraz sprzeczność postanowień umowy pożyczki z dobrymi obyczajami, rażąco naruszającymi interesy ekonomiczne pozwanej jako konsumenta. Według strony pozwanej na mocy umowy pożyczki otrzymała kwotę 2.000,00 zł oraz dokonała ona spłaty całej kwoty wraz odsetkami, w okresie od maja 2016 roku do kwietnia 2018 roku, na łączną kwotę 2.960,00 zł. Pozwana zatem zaspokoili całe roszczenie z tytułu kapitału pożyczki, a zatem nie można aprobować zachowania powódki, wypełniającej weksel na kwotę 1.934,60 zł. Pozwana nie zachowała dokumentu umowy i nie jest w stanie zweryfikować, czy powódka była uprawniona do obciążenia pozwanej dodatkowymi opłatami, prowizjami itp. Z ostrożności procesowej podniesiono, że wprowadzenie do umowy postanowień regulujących dodatkowe wynagrodzenie pożyczkobiorcy w postaci różnego rodzaju opłat, składek za ubezpieczenie lub prowizji nie wiąże pozwanej, ponieważ są one sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszają rażąco interes pozwanej jako pożyczkobiorcy. Trudno inaczej traktować sytuację, gdy pozwana spłaca należność z pożyczki w całości, a pomimo tego powódka domaga się dalszej kwoty znacznie przekraczającej wartość kapitału pożyczki.

W piśmie z dnia 4 lipca 2018 roku (k. 39 i nast.) pełnomocnik powódki przyznał, że w toku postępowania otrzymał wpłatę w kwocie 610,00 zł, w związku z powyższym cofa w tym zakresie pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Wniósł zatem o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.124,60 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 21 lutego 2018 roku do dnia zapłaty, jak również zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazano, że w umowie pożyczki pozwana zobowiązała się zapłacić na rzecz powódki kwotę 4.800,00 zł, w tym: kwotę 2.250,00 zł całkowitej kwoty pożyczki, kwotę 129,00 zł opłaty przygotowawczej, kwotę 1.521,00 zł wynagrodzenia prowizyjnego, dodatkowo pozwana zdecydowała się na zakup usługi Twój Pakiet za kwotę 600,00 zł. Pozwana uiszczyła kwotę 2.250,00 zł. Z uwagi na niedochowywanie terminów spłat pozwana została wezwana do spłaty zaległości pismem z dnia 3 stycznia 2018 roku, ale wobec bezskuteczności wezwania, powódka postawiła pożyczkę w stan wymagalności i naliczyła kwoty zgodne z umową. Do dnia wypowiedzenia umowy powódka wpłaciła kwotę 2.880,00 zł, a do wniesienia pozwu kolejne 200,00 zł. Weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, na kwotę wymagalnego zobowiązania pozwanej w dniu wypowiedzenia pożyczki, po uprzednim wezwaniu jej do spłaty pożyczki, został również prawidłowo przedstawiony do zapłaty. Wskazano, że pozaodsetkowe koszty pożyczki nie przekraczają limitu ustawowego.

W piśmie z dnia 10 lipca 2018 roku (k. 65 i nast.) pełnomocnik pozwanej podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Wskazał, że pozaodsetkowe koszty pożyczki wyniosły kwotę stanowiącą równowartość pożyczki. Koszt prowizji nie został wyszczególniony we wniosku o udzielenie pożyczki, stąd nie został uzgodniony indywidualnie z pożyczkobiorcą.

Dodatkowo w samej umowie, w części B, nie została wymieniona ani prowizja, ani usługa „Twój Pakiet”, ani opłata przygotowawcza. Pozwana nie miała zatem przy zawarciu umowy świadomości o istnieniu tak znacznych pozaodsetkowych kosztów pożyczki i gdyby taką wiedzę posiadała, nie zawarłaby umowy. Dodatkowo, gdyby miała świadomość istnienia pakietu, to zapewne skorzystałaby z udogodnień z nim związanych, jak np. obniżenie raty lub przesunięcie terminu spłaty.

Z uwagi na te zarzuty Sąd wezwał pozwaną E. S. celem przesłuchania, na adres dla doręczeń wskazany w odpowiedzi na pozew, ale pozwana nie stawiała się na termin bez usprawiedliwienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 kwietnia 2016 roku (...) S.A. i E. S. zawarli umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której spółka udzieliła kobiecie pożyczki w kwocie 2.250,00 zł, na okres 30 miesięcy. Pożyczka była oprocentowana według stałej stopy procentowej w wysokości 9,83% w skali roku. W pkt. 1.4 umowy wskazano, że w związku z udzieleniem pożyczki pożyczkodawca pobiera: opłatę przygotowawczą w wysokości 129,00 zł, wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 1.521,00 zł, które zostanie rozłożone na raty i spłacone przez pożyczkobiorcę wraz z pożyczką oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy Twojego Pakietu, w wysokości 600,00 zł, które zostanie spłacone przez pożyczkobiorcę wraz z pożyczką. Całkowity koszt pożyczki wynosił zatem 2.550,00 zł. W pkt. 3.1 umowy wskazano, że jako zabezpieczenie spłaty strony ustalają weksel własny in blanco nie na zlecenie wraz z deklaracją wekslową. W pkt. 4.1 umowy wskazano, że jeżeli pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego są naliczane odsetki za opóźnienie w wysokości równej odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481 kc.

dowód : umowa – k. 43-47, harmonogram – k. 48,

E. S. podpisała w dniu 19 kwietnia 2016 roku sola weksel, wypełniony następnie z datą płatności 20 lutego 2018 roku na kwotę 1.934,60 zł, z oznaczeniem miejsca płatności B., „nie na zlecenie” – na rzecz (...) S.A. z siedzibą w B..

dowód : weksel – k. 5, deklaracja wekslowa – k. 49

Pismem z dnia 28 lipca 2017 roku E. S. została wezwana do dobrowolnej spłaty zaległych 2 rat pożyczki w kwocie 320,00 zł w terminie 7 dni, pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. E. S. nie odebrała, kierowanego na adres ul. (...), B., wezwania.

dowód : wezwanie – k. 52, , dowód nadania – k. 53-55, dowód doręczenia – k. 57

Pismem z dnia 21 stycznia 2018 roku, które miało być skierowane do E. S., spółka wypowiedziała umowę pożyczki z dnia 19 kwietnia 2016 roku nr (...) z zachowaniem terminu 30 dni, ze wskazaniem, że „zgodnie z odpowiednimi postanowieniami w/w umowy oraz deklaracji wekslowej wystawiony przez Pana (ią) weksel in blanco został wypełniony. Niniejszym wzywamy do wykupu weksla w ciągu najbliższych 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Oryginał weksla będzie dostępny do wglądu w siedzibie Spółki, która znajduje się w B. przy ul. (...), do momentu wytoczenia powództwa”.

Wskazano na zadłużenie w kwocie 1.934,60 zł, z wyliczeniem:

- kwota niespłaconej pożyczki – 1.920,00 zł,
- umowne odsetki z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki – 14,60 zł.

Wskazano również, że po upływie 30 dni spółka zgodnie z warunkami umowy rozpocznie naliczanie odsetek umownych, których będzie dochodzić przed sądem. Kobieta nie odebrała pisma.

dowód : wypowiedzenie z wezwaniem do wykupu weksla – k. 6; 58, dowód nadania – k. 59-61, dowód braku odbioru – k. 62-63

E. S. dokonywała na rzecz (...) S.A. wpłat w kwotach:

- 160,00 zł – w dniu 30 maja 2016 roku,
- 160,00 zł – w dniu 30 czerwca 2016 roku,
- 160,00 zł – w dniu 1 sierpnia 2016 roku,
- 160,00 zł - w dniu 22 września 2016 roku,
- 160,00 zł – w dniu 4 października 2016 roku,
- 160,00 zł – w dniu 29 listopada 2016 roku,
- 160,00 zł – w dniu 30 grudnia 2016 roku
- 160,00 zł – w dniu 30 stycznia 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 28 lutego 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 30 marca 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 17 maja 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 18 sierpnia 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 15 września 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 17 listopada 2017 roku,
- 160,00 zł – w dniu 15 grudnia 2017 roku
- 200,00 zł - w dniu 29 stycznia 2018 roku,
- 200,00 zł – w dniu 26 marca 2018 roku,
- 160,00 zł – w dniu 30 kwietnia 2018 roku

dowód : dowody wpłaty – k. 32-36, wydruk – k. 50-51

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie, w związku z modyfikacją żądania w toku procesu, należy wskazać, że zgodnie z art. 203 §1 kpc pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku; w myśl art. 203 §4 kpc sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 4 lipca 2018 roku cofnął pozew w części odnoszącej się do kwoty 610,00 zł, wskazując, że otrzymał spłatę tej należności, a Sąd nie znalazł podstaw do uznania, że zachodzą przesłanki negatywne wskazane w art. 203 §4 kpc, które nakazywałyby uznać to oświadczenie za niedopuszczalne, stąd w pkt. I sentencji wyroku Sąd umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty 610,00 zł.

Jeżeli roszczenie główne powódki wynosiło ostatecznie 1.124,60 zł, to Sąd uznał to roszczenie za zasadne jedynie w części. Do oceny zasadności roszczenia jest niezbędne przywołanie zarówno przepisów prawa wekslowego, jak również ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim. Pomimo bowiem tego, że przedstawiono przy składaniu pozwu weksel podpisany przez pozwaną, przywołano również umowę pożyczki z dnia 19 kwietnia 2016 roku, której jednym z zabezpieczeń był ten weksel. Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego tj. dokumentacji przedłożonej przez strony. Sąd uznał, że dokumenty te są wiarygodne, pozwalają na ustalenie stanu faktycznego sprawy, wskazują na istnienie między stronami zobowiązania cywilnego z umowy pożyczki, z czym wiązało się wystawienie weksla (który to weksel był pierwszą podstawą żądania), na treść tego stosunku oraz na wpłaty dokonywane przez pozwaną. W oparciu o przedstawione dowody Sąd uznał, że twierdzenia strony pozwanej dotyczące tego, że spłaciła ona całą należność, nie są zasadne. W umowie – wbrew temu co twierdził pełnomocnik pozwanej – wyraźnie było wskazanie zarówno na kwotę pożyczki (2.250,00 zł), jak i na opłatę przygotowawczą, prowizję oraz koszt Twojego Pakietu. Nawet jeżeli nie były te składniki wprost wyszczególnione w części B umowy, to wskazywana w niej była całkowita kwota do zapłaty 4.800,00 zł, która mieściła w sobie te składniki, a i całkowitą kwotę pożyczki 2.250,00 zł, zatem E. S. musiała mieć świadomość, że do zapłaty ma taką, a nie inną kwotę, jeżeli umowę podpisała i zapoznała się z jej treścią. Skoro tak, również wyraziła zgodę na zastosowanie zabezpieczenia w postaci weksla, który podpisała, a który został złożony w sprawie.

Weksel jest papierem wartościowym o określonej przez prawo formie, umieszczenie na nim podpisu stanowi podstawę i przyczynę zobowiązania wekslowego podpisującego, jeżeli dokument ten znajdzie się w posiadaniu osoby, od której podpisany nie może domagać się jego wydania. Zobowiązanie wekslowe odrywa się od przyczyny, która była podstawą podpisu (w niniejszej sprawie - pożyczki), a zatem stanowi zobowiązanie abstrakcyjne. W przedmiotowej sprawie wnosząc pozew strona przedstawiła weksel własny (sola weksel), który charakteryzuje się tym, że głównym zobowiązaniem z tego weksla jest zawsze jego wystawca. Jest to zatem bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia sumy wskazanej na wekslu przez wystawcę. Do weksla własnego stosujemy w myśl art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe przepisy o wekslu trasowanym, w tym m.in. dotyczące płatności i zapłaty. Każdy weksel po nadejściu jego terminu płatności, powinien być przedstawiony do zapłaty osobie, która go wystawiła (w przypadku weksla własnego) – jest to warunek konieczny, aby można było dochodzić należności z weksla. Brak przedstawienia weksla do zapłaty skutkuje brakiem obowiązku zapłaty sumy wekslowej przez dłużnika, aż do dnia przedstawienia mu weksla.

W odniesieniu do żądania sformułowanego w pozwie w stosunku do treści weksla należy stwierdzić, że niezasadne jest domaganie się przez powódkę odsetek od dochodzonej kwoty jako odsetek umownych za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Jeżeli bowiem w myśl art. 103 w zw. z art. 5 ustawy Prawo Wekslowe wystawca może zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej, a stopa odsetek powinna być określona w wekslu i brak określenia jej powoduje, że zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane, to opierając swoje roszczenie na wekslu strona powodowa nie może domagać się odsetek jak w pozwie, skoro weksel nie zawiera zastrzeżenia odsetek (a przecież treść zobowiązania wekslowego ustala się na podstawie tekstu weksla – por. uchwałę SN (7) z dnia 29 czerwca 1995 roku, sygn. III CZP 66/95, OSNC 1995/12/168).

Strona powodowa przedstawiła jednak jeszcze, jak już wcześniej wskazano, dodatkową podstawę żądania, tj. umowę pożyczki, z którą wiązało się wystawienie weksla. Ponieważ E. S. była przy tym stosunkiem konsumentem, należy brać pod uwagę przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim. W myśl art. 36a ust. 2 i 3 ustawy pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu i dodatkowo pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 ustawy lub całkowitą kwotę kredytu. W myśl art. 5 pkt 6 ustawy (w brzmieniu na dzień zawarcia umowy) całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy, jak również koszty usług dodatkowych w przypadku, gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta; natomiast całkowita kwota kredytu to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca

udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a całkowita kwota do zapłaty to suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota do zapłaty to według umowy 4.800,00 zł, na którą składają się: całkowita kwota pożyczki – 2.250,00 zł i całkowity koszt pożyczki w kwocie 2.550,00 zł (por. k. 40), tj. opłata przygotowawcza 129,00 zł i wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 1.521,00 zł, jak również kwota 600,00 zł opłaty za Twój Pakiet i 300,00 zł odsetek. Wyliczenie dokonane według wzoru z art. 36a ustawy wskazuje, że dopuszczalne przy tej umowie pozaodsetkowe koszty kredytu to 2.223,00 zł, a skoro zatem nie przewyższają one całkowitej kwoty pożyczki (2.250,00 zł), to co do zasady były dopuszczalne. To bowiem już ustawodawca limitując co do wysokości te koszty, działa prokonsumencko, a w tej sytuacji pozwana nie może unikać ich uregulowania, jeżeli wyraziła na nie zgodę, podpisując umowę. Jednakże w umowie wskazano (k. 47), że w związku z decyzją Pożyczkobiorcy wyrażoną we wniosku, pożyczkobiorcy będą przysługiwały dodatkowe uprawnienia w związku z tzw. „Twoim Pakietem”. Strona pozwana wskazywała, że nie miała świadomości, że taki Pakiet jej przysługuje, bo gdyby tak było, skorzystałaby z niego – Sąd uznał to twierdzenie za prawdziwe przy stwierdzeniu, że strona powodowa nie dołączyła wniosku, na który się powołała, w zakresie wyrażenia zgody przez pozwaną na tego typu pakiet. O ile bowiem przeciętny konsument zdaniem Sądu jest w stanie ocenić, co oznaczają w umowie określenia typu „opłata przygotowawcza” czy „wynagrodzenie prowizyjne”, o tyle „Twój Pakiet” był usługą dodatkową. Stąd też Sąd uznał, że powódka nie ma podstaw do żądania od pozwanej zapłaty wynagrodzenia za ten pakiet, a zatem od kwoty 1.124,60 zł odjęto kwotę 600,00 zł otrzymując kwotę 524,60 zł. Mając powyższe na uwadze w pkt. II sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 524,60 zł, a w pkt. III sentencji wyroku w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Jak wskazuje art. 98 §1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony – koszty procesu; jednakże art. 100 kpc stwierdza, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd uznał, że przy jedynie częściowym uwzględnieniu roszczeń należy znieść wzajemnie koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa procesowego, między stronami, czemu dał wyraz w pkt. IV sentencji wyroku.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

z/

1. odnotować w kontrolce uzasadnień
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron
3. akta z wpływem lub za 21 dni

B., dnia 22 października 2018 roku SSR Joanna Kurek